

## SÉNAT DE BELGIQUE.

SESSION DE 1909-1910.

### Projet de Loi sur la milice.

(Voir les n<sup>os</sup> 200, 253, 257, 260, 262, 263, 264, 267 et 268, session de 1908-1909; — 5, 13, 15, 16, 17, 18, 21, 23, 25, 27, 28 et 31, session de 1909-1910, de la Chambre des Représentants.)

#### ARTICLE PREMIER.

Les modifications ci-après sont apportées à la loi sur la milice :

1° Il est ajouté un article *1bis* disposant : Ces appels s'étendent à tous les jeunes gens dont un frère n'accomplit pas ou n'a pas accompli un terme de milice.

2° Sont exemptés définitivement :

- a) Les ministres des cultes;
- b) Ceux qui se consacrent exclusivement et de façon continue aux travaux d'une œuvre de mission à l'extérieur du pays, approuvée par les autorités attitrées d'un des cultes visés à l'article 117 de la Constitution.

3° Sont exemptés pour une année :

a) Ceux qui font partie d'une communauté religieuse fixée dans le pays;

b) Ceux qui, après leurs études moyennes, se destinent au ministère ecclésiastique ou aux missions et sont élèves en théologie dans un établissement reconnu par la loi, s'il en existe pour leur culte.

#### EERSTE ARTIKEL.

De volgende wijzigingen worden gebracht in de wet op de militie :

1° Er wordt een artikel *1bis* bijgevoegd, luidende : Deze oproepingen strekken zich uit tot alle jongelingen waarvan geen militietermijn door een broeder wordt of werd vervuld.

2° Worden voorgoed vrijgesteld :

- a) De bedienaars der eerediensten;
- b) Zij, die zich uitsluitend en op voortdurende wijze wijden aan de werkzaamheden van een zendingswerk buiten het land, goedgekeurd door de aangestelde overheden van een der eerediensten bedoeld in artikel 117 der Grondwet.

3° Worden vrijgesteld voor één jaar :

a) Zij, die deel uitmaken van eene geestelijke gemeente, in het land gevestigd;

b) Zij die, na hunne middelbare studiën, zich wijden aan den geestelijken staat of aan de zendingen, en leerlingen in de godgeleerdheid zijn in eene door de wet erkende inrichting, zoo er voor hunnen eeredienst bestaan.

Sont assimilés aux élèves en théologie, les étudiants en philosophie qui se vouent à l'état ecclésiastique, tant qu'ils n'ont pas accompli leur vingt-deuxième année;

c) Ceux qui se préparent à l'enseignement primaire ou à l'enseignement moyen du degré inférieur dans les écoles normales de l'État ou dans les établissements normaux soumis à l'inspection de l'État;

d) Les jeunes gens munis d'un diplôme de capacité pour l'enseignement primaire ou pour l'enseignement moyen du degré inférieur. A partir de la délivrance de ce diplôme, un délai de deux ans leur est accordé pour être attachés comme instituteur à une école publique ou à une école libre qui réunit les conditions d'adoption spécifiées à l'article 19 de la loi du 15 septembre 1895.

Les exemptés des quatre catégories qui précèdent sont tenus de suivre pendant trois mois un enseignement d'infirmier-ambulancier au cours de l'année qui suit celle de leur inscription, ou de justifier par un examen qu'ils possèdent les connaissances nécessaires pour remplir ces fonctions.

En cas de mobilisation, ils sont appelés au service et employés à des offices humanitaires utiles à l'armée, si aucun de leurs frères n'accomplit ou n'a accompli un terme de milice.

Leur service est sans effet sur les obligations de leurs frères.

Les exemptés des catégories *a* et *b* ne reçoivent pas d'équipement militaire;

e) Ceux qui se préparent dans une école de marine ou sur un vaisseau-école reconnus par l'État, à subir l'examen d'officier au long cours;

Worden gelijkgesteld met de leerlingen in de godgeleerdheid : de studenten in de wijsbegeerte die zich aan den geestelijken staat wijden, zoolang zij hun twee en twintigste jaar niet hebben bereikt;

c) Zij, die zich voorbereiden tot het lager onderwijs of tot het middelbaar onderwijs van den lagere graad, in de Staatsnormaalscholen of in de normale inrichtingen, aan het toezicht van den Staat onderworpen;

d) De jongelingen, voorzien van een diploma van bekwaamheid voor het lager onderwijs of voor het middelbaar onderwijs van den lagere graad. Te rekenen van de afgifte van dit diploma, wordt hun een tijd van twee jaar gegeven om, als onderwijzer, te worden opgenomen in eene openbare school of in eene vrije school welke voldoet aan de vereischen tot aanneming, in artikel 19 der wet van 15 September 1895 vermeld.

De vrijgestelden van de vier voorgaande reeksen zijn verplicht, in den loop van het jaar volgende op dat hunner inschrijving, gedurende drie maanden een onderricht tot opleiding als verpleger van gekwetsten te volgen, of, bij examen, te bewijzen dat zij de noodige kundigheden bezitten tot waarneming van die bediening.

Ingeval van mobielverklaring, worden zij voor den dienst opgeroepen en gebruikt bij menschlievende, voor het leger nuttige instellingen, indien geen van hun broeders een militietermijn vervult of heeft vervuld.

Hun dienst heeft geene uitwerking op de verplichtingen hunner broeders.

De vrijgestelden van de reeksen *a* en *b* krijgen geene militaire uitrusting;

e) Zij, die zich in eene school voor scheepvaart of op een schoolschip, beide door den Staat erkend, voorbereiden tot het afleggen van het examen van scheepsofficier op de groote vaart;

f) Les élèves de ces institutions munis d'un diplôme d'officier au long cours. Un délai de deux ans leur est accordé pour obtenir un emploi, en cette qualité, dans la marine de l'État ou dans la marine marchande.

Après huit ans de service dans la marine, ils sont définitivement libérés.

g) Ceux qui sont de façon continue au service de l'État dans la colonie;

h) Les inscrits qui ne peuvent, sans subir un préjudice grave, interrompre leurs études ou leur apprentissage, ou abandonner momentanément l'établissement agricole, industriel ou commercial qu'ils exploitent pour leur compte ou pour celui de leurs parents. L'exemption de ce chef ne peut être prononcée en faveur de l'inscrit de la plus ancienne année porté sur la liste prévue par l'article 15;

4° Les hommes appelés doivent personnellement le service militaire.

5° Un frère a la faculté de servir pour son frère non encore incorporé, s'il est âgé de 18 ans au moins et de 30 ans au plus.

6° Sont autorisés à servir comme volontaires de milice à partir de 18 ans, les jeunes gens qui pourraient subir un grave préjudice en attendant l'époque de leur inscription. Ils sont assimilés aux miliciens de la levée à laquelle ils se rattachent par leur engagement.

7° L'organisation de l'armée est basée sur un effectif moyen de présents de 42,800 hommes comprenant les catégories suivantes :

a) Les contingents, y compris les rappelés (miliciens, volontaires de milice, volontaires avec prime, remplaçants);

f) De leerlingen dier instellingen, voorzien van een diploma van scheeps-officier op de groote vaart. Hun wordt een tijd van twee jaar gegeven om, in die hoedanigheid, eene betrekking bij 's Rijks marine of bij de koopvaardijvloot te bekomen.

Na acht jaar dienst in de marine, worden zij voorgoed vrijgesteld;

g) Zij, die op onafgebroken wijze in dienst van den Staat zijn, in de kolonie;

h) De ingeschrevenen die, zonder een ernstig nadeel te ondergaan, hunne studiën of hun leertijd niet kunnen onderbreken, of tijdelijk de landbouw-, nijverheids- of handelsinrichting verlaten welke zij voor eigen rekening of voor die hunner ouders beheeren. De vrijstelling uit dien hoofde kan niet worden uitgesproken ten bate van den ingeschrevene van het langstverloopen jaar, op de bij artikel 15 voorziene lijst gebracht;

4° De opgeroepen manschappen moeten den militairen dienst in persoon waarnemen.

5° Een broeder mag dienst doen voor zijn nog niet ingelijfden broeder, indien hij ten minste 18 jaar en ten hoogste 30 jaar oud is.

6° Worden gemachtigd om als militievrijwilligers dienst te doen van af hun 18° jaar : de jongelingen die een ernstig nadeel zouden kunnen ondergaan door te wachten tot het tijdstip hunner inschrijving. Zij worden gelijkgesteld met de miliciens der lichteing waarbij zij zich door hunne dienstneming aansluiten.

7° De inrichting van het leger is gegrond op eene gemiddelde werkelijk aanwezige hoeveelheid van 42,800 man, behelzende de volgende reeksen :

a) De contingenten, met inbegrip van de opnieuw binnengeroepen (miliciens, militievrijwilligers, vrijwilligers met premie, plaatsvervangers);

b) Les divers éléments du volontariat (volontaires de carrière en service normal, volontaires de carrière rengagés, rengagés des autres catégories, pupilles);

c) Les civils militarisés.

Sont compris dans les effectifs présents :

a) Les hommes présents sous les armes (y compris les civils militarisés);

b) Les hommes jouissant d'un congé de faveur n'excédant pas un mois;

c) Les correctionnaires et les disciplinaires;

d) Les hommes à l'hôpital;

e) Les pupilles.

N'y sont pas compris :

a) Les manquants;

b) Les hommes en jugement ou détenus dans les prisons civiles;

c) Les hommes en congé de convalescence.

Un arrêté royal détermine chaque année la répartition des effectifs dans les diverses armes.

8° En dehors des rappels, le service actif s'effectue d'affilée. La durée moyenne de service actif, rappels compris, pour les contingents, est fixée au maximum à 23.3 mois, correspondant par arme aux durées maximales ci-après :

Infanterie : vingt mois;

Cavalerie et artillerie à cheval : trente-six mois;

Artillerie montée et train : vingt-huit mois;

Artillerie de forteresse et compagnies spéciales d'artillerie : vingt-deux mois;

Génie : vingt-deux mois;

b) De verschillende soorten van vrijwilligers (vrijwilligers van beroep in gewonen dienst, opnieuw dienstnemende vrijwilligers van beroep, opnieuw dienstnemenden van de andere soorten, pupillen);

c) De gemilitariseerde burgers.

In de aanwezige effectieven zijn begrepen :

a) De in dienst zijnde manschappen (met inbegrip van de gemilitariseerde burgers);

b) De manschappen die naar huis zijn met een gunstverlof van ten hoogste ééne maand;

c) De correctionnaires en de disciplinairers;

d) De manschappen opgenomen in het hospitaal;

e) De pupillen.

Daarin zijn niet begrepen :

a) De ontbrekende manschappen;

b) De manschappen die terechtstaan of in burgerlijke gevangenissen zijn opgesloten;

c) De manschappen die met verlof naar huis zijn tot herstel van gezondheid.

Een koninklijk besluit bepaalt elk jaar de indeeling der manschappen bij de verschillende wapens.

8° Buiten de terugroepingen, wordt de werkelijke dienst achtereenvolgende gedaan. Voor de contingents is de gemiddelde duur van den werkelijken dienst, met inbegrip van de binnenroepingen, bepaald op ten hoogste 23.3 maanden, overeenkomende, per wapen, met den hiernavolgendenn langsten duur :

Infanterie : twintig maanden;

Ruiterij en rijdende artillerie : zes en dertig maanden;

Bereden artillerie en trein : acht en twintig maanden;

Vestingartillerie en bijzondere compagnieën artillerie : twee en twintig maanden;

Genie : twee en twintig maanden;

Bataillon d'administration : vingt-quatre mois.

Les hommes dont le service actif est de vingt mois sont tenus à un rappel d'un mois dans le courant de la troisième ou quatrième année de leur terme de milice.

Un arrêté royal détermine annuellement la durée du service pour les diverses armes en tenant compte des nécessités de l'instruction, de manière que l'effectif moyen de 42,800 hommes ne soit pas dépassé.

Deux ans après la mise en vigueur de la présente loi, la durée du service actif pour les hommes appelés sera réduite à :

Quinze mois dans l'infanterie, l'artillerie de forteresse et les compagnies spéciales d'artillerie, le génie et les compagnies spéciales du génie;

Vingt-quatre mois dans la cavalerie et l'artillerie à cheval;

Vingt et un mois dans l'artillerie montée et le train;

Douze mois et demi dans le bataillon d'administration.

Ces délais courent à partir de l'appel sous les armes.

Il y aura en outre, en une ou deux périodes, au cours des 2<sup>e</sup>, 3<sup>e</sup> ou 4<sup>e</sup> années : pour l'infanterie, l'artillerie de forteresse, les compagnies spéciales d'artillerie, l'artillerie montée et le train un rappel de quatre semaines; pour la cavalerie et l'artillerie à cheval, un rappel de six semaines; pour le génie, un rappel de huit semaines.

En attendant, chaque augmentation équivalente à 1,000 hommes de contingent, qu'elle provienne des contingents, des divers éléments du volontariat ou de ces deux catégories combinées, amènera pour les miliciens, les volontaires de milice et les rem-

Bataljon van administratie : vier en twintig maanden.

De manschappen, wier werkelijke dienst twintig maanden duurt, zijn gehouden tot eene terugroeping, voor ééne maand, in den loop van het derde of van het vierde jaar van hunnen militietijd.

Een koninklijk besluit bepaalt jaarlijks den duur van den dienst voor de verschillende wapens, rekening houdende met de vereischten van het onderricht, derwijze dat de gemiddelde getalsterkte van 42,800 man niet overschreden wordt.

Twee jaar na het in werking treden van deze wet, wordt de duur van den werkelijken dienst voor de binnengeroepen manschappen vermindert tot :

Vijftien maanden bij de infanterie, de vestingartillerie en de bijzondere compagnieën artillerie, de genie en de bijzondere compagnieën der genie;

Vier en twintig maanden bij de ruitery en de rijdende artillerie;

Een en twintig maanden bij de bereden artillerie en den trein;

Twaalf en eene halve maand bij het bataljon van administratie.

Deze termijnen nemen een aanvang te rekenen van de oproeping onder de wapens.

Bovendien zal er, in één of twee tijdperken, in den loop van het 2<sup>e</sup>, van het 3<sup>e</sup> of van het 4<sup>e</sup> jaar, eene terugroeping zijn van vier weken voor de infanterie, de vestingartillerie, de bijzondere compagnieën artillerie, de bereden artillerie en den trein; van zes weken voor de ruitery en de rijdende artillerie; van acht weken voor de genie.

Elke verhooging tot een bedrag van 1,000 man van het contingent, hetzij ze voortvloeit uit de contingenten, uit de verschillende soorten van vrijwilligers of uit deze twee reeksen te zamen, geeft inmiddels, aanleiding, voor de miliciens, de militievrijwilli-

plaçants de frère, une réduction de un mois dans la durée moyenne du service actif de manière à arriver progressivement à 16.8 mois de durée moyenne de service.

Nul ne peut être distrait des durées de service ci-dessus et employé hors des rangs des compagnies, escadrons ou batteries, pendant les mois de service actif auxquels il est astreint par le présent article.

Le Gouvernement rendra compte, chaque année, à l'occasion du dépôt du Projet de Loi du contingent, des résultats de l'application de ces diverses mesures pour l'exercice écoulé, et des prévisions pour l'exercice en cours.

Éventuellement, pourront, en outre, être renvoyés en congé illimité, en commençant par les fils uniques, les miliciens, les volontaires de milice et les remplaçants de frère qui auront accompli les deux tiers de leur service et qui auront satisfait aux épreuves imposées pour l'obtention du grade de caporal ou de brigadier.

Pour ces épreuves, les langues flamande, française et allemande seront mises sur le même pied et les intéressés pourront faire usage d'une des trois langues, à leur choix.

Les miliciens, les volontaires de milice, les volontaires avec prime et les remplaçants ont droit à un total de quinze jours de congé en moyenne par année de service actif normal. Ce total ne peut être dépassé qu'à la demande expresse des militaires ou de leurs parents, et pour autant que les exigences du service ne s'y opposent pas. Dans ce cas, le service actif du bénéficiaire est prolongé à concurrence de l'excédent dépassant un mois.

gers en de plaatsvervangers van een broeder, tot eene vermindering van ééne maand in den gemiddelden duur van den werkelijken dienst, derwijze dat men trapsgewijs kome tot 16.8 maanden gemiddelden duur van den dienst.

Niemand mag van deze dienst-tijdperken afgetrokken en buiten de gelederen der compagnieën, eskadrons of batterijen gebruikt worden gedurende de maanden werkelijken dienst waartoe hij door dit artikel is verplicht.

Elk jaar wordt door de Regeering, bij het indienen van het ontwerp van wet op het contingent, verslag gedaan over de uitkomsten der toepassing van die verscheidene maatregelen voor het afgelopen dienstjaar, en over de vermoedelijke uitkomsten voor het loopende dienstjaar.

Bij voorkomend geval, kunnen bovendien met onbepaald verlof naar huis worden gezonden, de eenige zonen het eerst in aanmerking komende : de miliciens, de militievrijwilligers en de plaatsvervangers van een broeder die twee derden van hun dienst hebben uitgedaan en voldeden aan de examina opgelegd tot het bekomen van den graad van korporaal of van brigadier.

Voor deze examina worden de Vlaamsche, de Fransche en de Duit-sche taal op gelijken voet gesteld en mogen de belanghebbenden eene van de drie talen gebruiken, naar hunne keuze.

De miliciens, de militievrijwilligers, de vrijwilligers met premie en de plaatsvervangers hebben recht, in 't geheel, op gemiddeld vijftien dagen verlof voor elk jaar gewonen werkelijken dienst. Dit totaal mag slechts worden overschreden wanneer de militairen of hunne ouders zulks uitdrukkelijk aanvragen, en voor zover de vereischten van den dienst het niet beletten. In dit geval duurt de werkelijke dienst van hem, die met

Toute absence pour blessure ou maladie involontaire compte comme temps de service actif.

Le terme de quinze jours sera porté à trois semaines lorsque l'effectif moyen de 42,800 hommes sera atteint.

9° Les délais prévus aux articles 13 et 14 de la loi sur la milice sont avancés respectivement de six mois.

#### ART. 2.

Les articles 46, litt. (c) et (d), et 57, litt. (a), de la loi sur la milice sont remplacés par les dispositions suivantes :

Art. 46, litt. (c) et (d). — Cet état est tenu dans chaque commune à la disposition des intéressés.

Art. 57, litt. (a). — Les décisions de la Cour d'appel qui prononcent des exemptions ou des exclusions et celles du Conseil de revision qui prononcent des exemptions, et dans lesquelles des tiers peuvent être intéressés, sont portées sans retard à la connaissance de l'administration communale qui les tiendra à la disposition des intéressés conformément à l'article 46.

#### ART. 3.

Sont abrogées les dispositions de la loi sur la milice qui sont contraires à la présente loi, notamment l'article 5, le chapitre III, l'article 24, litt. (b), l'article 27, 3°, l'article 28, l'article 31, litt. (a), (b) et (c), le chapitre VIII, l'article 83, l'article 87, litt. (c), l'article 94, l'article 100, litt. (g, h, i et k), l'article 106 et l'article 113.

verlof gaat, zooveel langer als ééne maand is overschreden.

Elke afwezigheid wegens onvrijwillige verwonding of ziekte geldt als werkelijke dienstdtijd.

De termijn van vijftien dagen wordt gebracht tot op drie weken, wanneer het gemiddeld effectief van 42,800 manschappen is bereikt.

9° De termijnen, voorzien bij de artikelen 13 en 14 van de wet op de militie, worden onderscheidenlijk vervroegd met zes maanden.

#### ART. 2.

De artikelen 46, litt. (c) en (d), en 57, litt. (a), van de wet op de militie worden vervangen door de volgende bepalingen :

Art. 46, litt. (c) en (d). — Deze staat wordt in elke gemeente ter beschikking van de belanghebbenden gehouden.

Art. 57, litt. (a). — De uitspraken van het Beroepshof, tot vrijstelling of tot uitsluiting, en die van de revisieraad tot vrijstelling, waarbij derden belang kunnen hebben, worden zonder verwijl ter kennis gebracht van het gemeentebestuur; dit bestuur houdt ze ter beschikking van de belanghebbenden, overeenkomstig artikel 46.

#### ART. 3.

Worden ingetrokken de bepalingen van de wet op de militie, welke strijdig zijn met deze wet, met name artikel 5, hoofdstuk III, artikel 24, litt. (b), artikel 27, 3°, artikel 28, artikel 31, litt. (a), (b) en (c), hoofdstuk VIII, artikel 83, artikel 87, litt. (c), artikel 94, artikel 100, litt. (g, h, i en k), artikel 106 en artikel 113.

## ART. 4.

## DISPOSITIONS TRANSITOIRES.

I. — Sont exonérés de tout service militaire les jeunes gens non incorporés ayant ou ayant eu un frère inscrit à la milice avant le 30 novembre 1909.

Cette disposition n'est pas applicable à l'ajourné, au réfractaire, au retardataire, ni aux frères du retardataire ou du déserteur.

II. — Le droit au remplacement est conservé aux ajournés qui ont versé deux cents francs à cette fin ; il reste régi par le chapitre VIII de la loi sur la milice de 1902.

Les droits et les obligations des volontaires avec prime et des remplaçants incorporés, ainsi que ceux des remplacés, continuent également à être régis par la législation ~~antérieure~~ antérieure.

III. Le droit à l'exemption est conservé aux enfants uniques et aux uniques descendants légitimes ajournés des levées antérieures à 1910.

IV. La disposition de l'article premier, n° 9°, est applicable pour la première fois aux opérations relatives à la levée de 1911.

## ART. 5.

Le Gouvernement est autorisé à coordonner les dispositions de la présente loi avec celles de la loi sur la milice qui restent en vigueur.

## ART. 4.

## OVERGANGSBEPALINGEN.

I. — Vrijgesteld van elken militairen dienst zijn de niet ingelijfde jongelingen van wie een broeder voor de militie is of was ingeschreven vóór 30 November 1909.

Deze bepaling is niet van toepassing op den uitgestelde, op den weerspanning, op den achterblijver, noch op de broeders van den achterblijver of van den deserteur.

II. — Het recht, een plaatsvervanger te stellen, wordt behouden voor de uitgestelden die, met dat doel, twee honderd frank hebben gestort; het blijft beheerscht door hoofdstuk VIII der militiewet van 1902.

De rechten en de verplichtingen van de vrijwilligers met premie en van de ingelijfde plaatsvervangers, alsmede die van de vervangenen, blijven eveneens beheerscht door de vroegere wetten.

III. — Het recht tot vrijstelling wordt behouden voor de eenige wettige kinderen alsmede voor de eenige wettige afstammelingen die worden uitgesteld en behooren tot de lichtingen van vóór 1910.

IV. — De bepaling vervat in n° 9° van artikel 1 is, voor de eerste maal, van toepassing op de verrichtingen betreffende de lichting van 1911.

## ART. 5.

De Regeering wordt gemachtigd de bepalingen van deze wet in verband te brengen met die van de wet op de militie, welke van kracht blijven.

## ART. 6.

L'article 100 litt. (u) de la loi sur la milice est remplacé par la disposition suivante :

Le tableau annexé à la présente loi précise les emplois pour lesquels la préférence sera accordée aux anciens volontaires ou rengagés, par ordre de plus longue durée de service accompli.

## ART. 7.

La présente loi entrera en vigueur le lendemain de sa publication.

Bruxelles, le 1<sup>er</sup> décembre 1909.

*Le Président de la Chambre  
des Représentants,*

*Les Secrétaires,*

## ART. 6.

Artikel 100, litt. (u), van de wet op de militie wordt vervangen door de navolgende bepaling :

In de bij deze wet gevoegde tabel zijn nader vermeld de bedieningen waarvoor de voorkeur wordt gegeven aan oud-vrijwilligers of aan opnieuw dienstmennenden, naar de volgorde van den langsten volbrachten dienstdijd.

## ART. 7.

Deze wet treedt in werking daags na hare bekendmaking.

Brussel, den 1<sup>o</sup> December 1909.

*De Voorzitter van de Kamer der  
Volksvertegenwoordigers,*

*De Secretarissen,*

COOREMAN.

DELBASTÉE.